1939 ий
24
ОКТЯБРЬ
№ 93 (592)
Акше 5 ыр.

9-ше ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, уш ньзо!

рвезе КОММУНИСТ

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

РСФСР шемер депутат-шамычын краевой, областной, окружной, районный, городской, сельский ден поселковый Советлашкышт сайлымаш кече нерген

РСФСР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМЫН

УКАЗШЕ

1. РСФСР шемер депутат-шамычын краевой, областной, окружной, районный, городской, сельский ден поселковый Советлашкышт сайлымашым 1939 ий 24 декабрьлан назначитлаш.

2. РСФСР шемер депутат-шамычын местный Советлашкышт сайлымашлан избирательный кампанийын тӱналмыжым 1939 ий 24 октябрь гыч увертараш.

РСФСР Верховный Совет Президиум Председатель— А. БАДАЕВ.

РСФСР Верховный Совет Президиум Секретарь— Г. КОЗЛОВ.

Москва, Кремль. 1939 ий 21 октябрь.

ТЕЛЕ ФИЗКУЛЬТУРНЫЙ СЕЗОНЛАН САЙЫН ЯМДЫЛАЛТШАШ ВЕРЧ

Физический культура—молодежын эн йӧратыме пашаже. Мемнан Марийский республикыштат самырык поколений спорт дене заниматлаш, шкенжын физический развитийжым виянгдаш, тыге пашалан да родинам аралаш шкеж гыч полноценный еҥым ямдылаш чот тырша. Тиде тыршымаш кеҥежсе физкультурный сезонын показательже-шамычыште пеш" наглядно отражатлалтын.

Тений Марийский республика мучко 15 октябрь марте 2800 еҥ утла ГТО значоклан нормым сдатлен. ГТО значкист-шамычым ямдылыме планым Косолоп район 125 процентлан, Мари-Турек—124, У-Тор'ял—119,5 да Кужеҥер район 111,3 процентлан теменыт.

Кеҥежсе вид спорт дене (куштылго атлетика, иймаш, пуш дене коштмаш, вӱдыш тӧрштылмаш, велосипед дене коштмаш да лӱймаш) республиканский спартакиадым эртарыме. Тиде спартакиадыште 240 физкультурник нарe участвоватлен. Тыгак республиканский колхозный да детский спартакиада-шамычым эртарыме. Спартакиада-шамыч начар огыл результатым пуэныт. Тений кеҥежсе сезоныштo самырык физкультурник-шамыч Ф. Смирнов, С. Гордеев, В. Гуляев да молат 13 у республиканский рекорд-шамычым установитленыт. Туге гынат физкультурный организаций-шамычын чумыр показательыштым моткоч чапле манаш нигузеат ок лий. Ятыр районлаште, чыла условий улмо ӱмбачат, у физкультурник - шамычым куштымо да воспитатлыме шотышто паша путырак лушкыдын ыштaлтын. ГТО значкист-шамычым ямдылыме планым Оршанка 10,6 процентлан, Юрин—9,3, Еласал—6, Йошкар-Ола районысо физкультурный организаций 6,5 процентлан веле теменыт. Нине районласе физкультурный организаций-шамычын вуйлатышышт, вигак каласаш кӱлеш, государство ончылан ответственностьым чувствоватлен огытыл, физкультурный пашам самотекыш кудалтеныт.

Нине районлаште комсомольский организаций-шамычат кугун титакан улыт. Нуно физкультурный организаций-шамычлан начар полшеныт, нунын пашаштым контролироватлен огытыл. Теле физкультурный сезоныштo комсомольский организаций-шамыч колхозласе ден предприятийласе, школласе ден учреждениласе физкультурный кружок-шамычлан действенный полышым пуышышт да нунын пашаштым эреак контролироватлен шогашышт кӱлеш.

Физкультура ден спорт пашан республиканский комитетше теле физкультурный сезоныштo ыштышаш мероприятий шамычым составитлен. Теле сезоныштo спортын теле видше дене республиканский спартакиада, ече да коньки дене колхозный ден детский спартакиада-шамыч, республиканский шахматно-шашечный турнир эртаралташ. Мемнан республикын эн сай физкультурникше-шамыч индеш Автономный республика-шамычын спартакиадыштышт участвоватлаш тӱҥалыт. Тиддеч посна районлаште ятыр спортивный мероприятий эртаралташ.

Теле сезонлан ямдылалтмаш але кӱлеш уровеньыште огыл. Физкультурный кружок-шамычым спортивный инвентарь дене обеспечитлыме шотышто торгующий организаций-шамыч нимомат ыштен огытыл.

Физкультура ден спортын районласе уполномоченныйже-шамыч теле сезонлан ямдылалташ виян пижашышт кӱлеш. Комсомольский организаций-шамыч чот полшышаш улыт. Теле физкультурный сезоным сайын ямдылалтын вашлиман да тудым организованно, массово эртарыман.

ВЕЛИКИЙ ОКТЯБРЬСКИЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ РЕВОЛЮЦИЙЫН XXII ИДАЛЫКШЕ ВАШЕШ

ПАШАМ ВИЯН ЫШТАТ

„У корно" колхоз (Пектубай район) пеленсе комсомольский организацийын члежже-шамыч предоктябрьский соцсоревнованийыш ушнен, колхозышто пашам ятыр саемденыт. Колхоз хлебопоставка планым срок деч ончыч темен, кызыт йытыным обработатла да йытын трестам льнозаводыш сдатла. Йытын тулымаште комсомолка М. Аппакова йолташ кечаш паша нормым 120 процентлан тема.

Агитколлективыштат паша саемын. Агитатор-шамыч Ф. И. Аппаков ден А. Е. Лебедев избиратель-шамыч дене арняште кум гана гыч занятийым эртарат.

Хлебников.

„ПВХО"-лан нормым сдатлаш ямдылалтыт

Оршанка райисполком пеленсе комсомольский организаций оборонный пашам ятыр саемден. Комсомолец-шамыч Октябрьын XXII идалыкшылан „ПВХО" значоклан нормым сдатлаш виян ямдылалтыт. Кызыт „ПВХО" кружокышто занятий сай эртаралтеш. Тылеч посна „Победа" колхозышто (Оршанка ял совет) комсомольский организацийын ойырымо агитатор-шамыч Москвин ден Козлова йолташ избиратель-шамыч дене беседым регулярно эртарат.

И. Т. Мотовилов.

Шернур машинно-тракторный мастерскойын комсомолецше-тракторист Сергей Федорович Шутов йолташ предоктябрьский соцсоревнованийыш ушнен трактор ремонтироватлыме планым 200 процент марте тема.

Снимкыште: Шутов йолташ пашам ыштымыж годым.

Фото **А. Овечкинын.**

ОТЛИЧНО ТУНЕМШАШ ВЕРЧ

„Красный пролетарий" орденоносный станкостроительный заводысо пашазе-шамычын предоктябрьский социалистический соревнованийыш ушнымо нерген обращенийыштым Немда средний школышто (У-Тор'ял район) туныктышо ден тунемше-шамыч коклаште сайын проработатленыт. Нуно шке ӱмбакышт конкретный обязательствым налын, ваш-ваш социалистический договорым ыштеныт.

Теве 7 „б" классыште тунемше-пионер Мосунов Андрей ден Мосунов Игнатий шке обязательствыштым шуктен толыт. Нуно кокытнат отлично отметка дене тунемыт, тунемаш кече кодыде коштыт, почеш кодын тунемше - шамычлан полышым пуат. Дисциплина шот денат школышто примерым ончыктат.

М. Т.

СОВЕТСКИЙ СОЮЗЫШТО

Ленинградский „Скороход" фабрикын ӱдрамаш пашазе-шамыч ведущий производственный операцийым, кушто утларакшым пӧр'еҥ шамыч пашам ыштат, освоитлаш ӱжын куштылго промышленностьын чыла ӱдрамаш пашазе-шамыч деке обратитлалтыныт.

Снимкыште: Детский обувьым ыштыме цехысе стахановец—перетяжчик А. И. Герасимов перетяжной машина дене пашам ышташ тунькта.

АРМЯНСКИИ ИСКУССТВО ДЕКАДЫН ПОЧЫЛТМЫЖО

20 октябрьыште СССР Ленин орденан Государственный академический Кугу театрыште армянский искусство декада почылтын.

А. А. Спендиаров лӱмеш Армянский государственный опера ден балет театр „Алмаст" оперный спектакльым ончыктен.

Келге народный музыка оперын содержанийжым пеш сайын почын пуа, XVII курымышто иноземный завоеватель-шамыч ваштареш армянский калыкын кучедалме героикыжым передаватла.

Армянский искусство декадым почмаште И. В. Сталин, В. М. Молотов, К. Е. Ворошилов, Л М. Каганович, М. И. Калинин, А. И. Микоян, А. А Андреев, Г. М. Маленков йолташ-шамыч присутствоватленыт.

МОСКВА—КИЕВ—ЛЬВОВ

Пассажирский поезд-шамыч эреак кошташ тӱҥалыт

Путей сообщений Калык Комиссариатыште Киев—Львов да Москва—Киев—Львов регулярный пассажирский сообщений графикым ыштыме.

20 октябрьыште Киев—Львов пассажирский поезд кошташ тӱҥалын. Москва гыч Киев марте кайше 5 № скорый поездын составыштыже 20 октябрь гыч Москва—Львов кок виякш вагон лиеш. Нине вагон-шамыч Киевеш Киев—Львов поезд деке пыжыкталташ тӱҥалыт.

Советский правительствын главаже Молотов йолташ шке постышто честно да самоотверженно пашам ышташ ӱжын. „Красный пролетарий" заводышто (Москва) пашазе шамыч Молотов йолташын ӱжмыжлан шуко станокым обслуживатлымашке кусшымо ерч стахановский движенийым кумдан шарен вашмутым пуат.

Снимкыште: Стахановка М. В. Васильева. Тудо кок фрезерный станок дене пашам ышта,

Комсомольский организацийын пашаже кунам саемеш?

„Венера" колхоз (Параньга район) пеленсе первичный комсомольский организацийын пашаже моткоч начар состоянийыште. Комсомольский собраний случай гыч случайыш гына лиеда, собранийын решенийже ок шукталт. Собранийым сайын ямдылалтде, критика ден самокритика деч посна эртарат. Комсомольский организаций пашам план деч посна ышта Садланак тиде организацийын пашаштыже ятыр ситыдымаш - шамыч уледат. Комсомолец-шамычым да несоюзный молодежым коммунистический духеш воспитатлымаш паша дене иктат огеш заним тле.

Колхозысо добровольный общество да кружок-шамычын пашашт дене оперативно руководитлымаш уке, садланак СВБ, МОПР, физкультурный да драмматический кружок-шамыч бездействоватлат.

Колхозышто агит-массовый пашам начарын шындыме, шемер депутат-шамычын местный Советлашкыже сайлыме нерген Положенийым колхозник-шамычлан огыт умылтаре. Комсомолец - шамыч колхозный производство деч ӧрдыштӧ улыт. Комсомолец-шамыч коклаште да моло колхозник-шамыч коклаште социалистический соревнованийым шарыме огыл. Але марте колхозышто парентгым луктын пытары ыме огыл.

Комсомолец - шамычын дисциплиныштда пеш начар. Полатов (комитет секретарь) 6 тылзылан членский взносым тӱлен огыл, тыгай факт-шамыч шуко улыт. Чыла ситыдымаш-шамычын причинже комсомольский организацийын секретарьже Полатовын пашам ыштыдымыже гыч лийын шога. Тудо комсомолец-шамычым колхозный производствышто активно участвоватлымашке да массовый пашашке мобилизоватлен ок шого. Комсомольский организаций производственный вопросшамычым ок обсуждатле.

Колхозный производствышто активный участийым приниматлышаш олмеш, Полатов шкежак колхоз паша деч коран коштеш. 11 октябрьыште колхоз пашам кудалтен, правлений деч йыште вес пашашке лектын каен ыле. Полатовын тыгай поведенийже комсомольский пашам саемдашлан да комсомолец-шамыч коклаште политико - воспитательный пашам саемдашлан нигунарат полшен ок керт.

Ончыкыжым тыгай положенийым чыташ ок лий. „Венера" колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийын пашажым тӱн гычак саемдаш кӱлеш. Параньга райкомол тиде организацийын пашаж дене келгын интересоватлалтшаш да тудлан конкретный полышым пуышаш.

Н. Ш. Шуматов.

ПЕРВЫЙ ИЗБИРАТЕЛЬ-ШАМЫЧ

Белосток. Зданий ӱмбалне 22-ан цифра йӱла—тиде Западный Белоруссийысе пӱтынь калык пайремын датыже. 8-ше избирательный округ 2 шо участкысе избирательный комиссийын помещенийыштыже пелеҷыш-шамыч да образцовый йытыралык шинчам куандарат. Койшаш верыште—депутатыш кандидатын портретше.

5 часат 50 минута эр. Избиратель-шамыч группа пура. Председатель Ханин йолташ нуным вучалташ йодеш, тудо избирательный бюллетень-шамычым 6 часыште гына пуэн кертеш. Избиратель-шамыч йывыртеныт, йӱкын шутитлат, воштылыт. Но вот часын стрелкыже 6-ан цифрыш шуо. Участковый избирательный комиссий председатель гражд н-шамычым голосоватлаш тӱҥалаш ӱжеш.

Торжественный минута-шамыч... кажныже кугу волнений дене да кугу ответственностьым шинчен шогымаш дене бюллетеньым н-леш. Бюллетеньыште Народный Собраний депутатыш кандидатын—Иван Адамович Зиневич йолташын фамилийже. Зиневич йолташ—белорусс, шонго пролетарий текстильщик. Фабрикыште тудо 35 ий годым пашам ышта.

Билютеньым первояк Карашинский-шамыч ешын членже-шамыч: ачаже—шонго текстильщик, капиталист-шамычлан 39 ий годым пашам ыштыше, аваже—35 ияш стажан ӱдрамаш пашазе, кок эргыже да ӱдыржӧ—тоже текстильщик-шамыч налыт. Потомственный пролетарийын ешыжат шке пиалже верч, шке калыкшын пиалже верч голосоватлаш толын.

Карашинский-шамыч почеш Штейн-шамыч ешын членже-шамыч голосоватлат. Ешын аваже 63 ияш. Тудо 45 ий годым нелэ пашам ыштен илен. Таче тудо первый гана шке воляжым шке эрыкше дене каласаш толын. Комиссий член дечын избирательный бюллетень ден конвертым налмыже годым, тудын шонго чурийыштыже воштылмаш коеш. Тудын дене йыгыре тудын ӱдыржӧ—текстильщица шога.

18 ияш ӱдыр Маня Висоватая голосоватлымаште таче первый установитла. Польский конституций 18 ияш-шамычым избирательный права деч лишитлен.

Шке долгыштым шуктен, избиратель-шамыч йывыртымашын впечатленийыштым иктышт весыштлан каласаш вашкат. Нуно коридорышто тӱшка дене шогат да оживленно мутланат, иктынат мӧнгӧ каймыже ок шу.

М. Алесковский.

МОНДАЛТДЫМАШ КЕЧЕ

Львов, (ТАСС)- Львов пытартыш тылзыште йывыртымашан шуко событийым переживатлен. Нотачысе гае, пӱтынь калык йывыртымашан пейремым древний ола эше ужын огыл. Тиде кечым, пожалуй, ту мондалтдымаш момент дене гына тангаста раш лиеш, кунам тылзе ожно Йошкар Армийын частьше-шамыч олашке пурышт да калык шке утарышыжым вашлие.

Избирательный участок-шамычын омсашт лач 6 часыште почылтыч.

Профессор Студинский йолташ, артистка Нижанковская йолташ, трамвайный паркын кондукторжо Лозинский йолташ, учительница Волощакова йолташ, кресаньык-батрак Ханас йолташ, железнодорожной мастерскойын слесарьже Завадка йолташ—теве кӧлан Львовысо шемер-шамыч Западный Украинысе Народный Собранийыште шке воляштым каласен пуаш поручатлат.

Утаралтше калыклан салам!

Салам тыланет, Западный Украина!
Западный Белоруссийлан салам!
Салам, кумда, утаралтше равнина!
Пашазе, крестьян, интеллигенций,
салам!

Шынчырым кӱрышт, йӧршешлан шуэн,
Шляхта-шамычым рокыш урен,
Тендан дек великий советский айдем
Толын, пиал ден куаным конден.

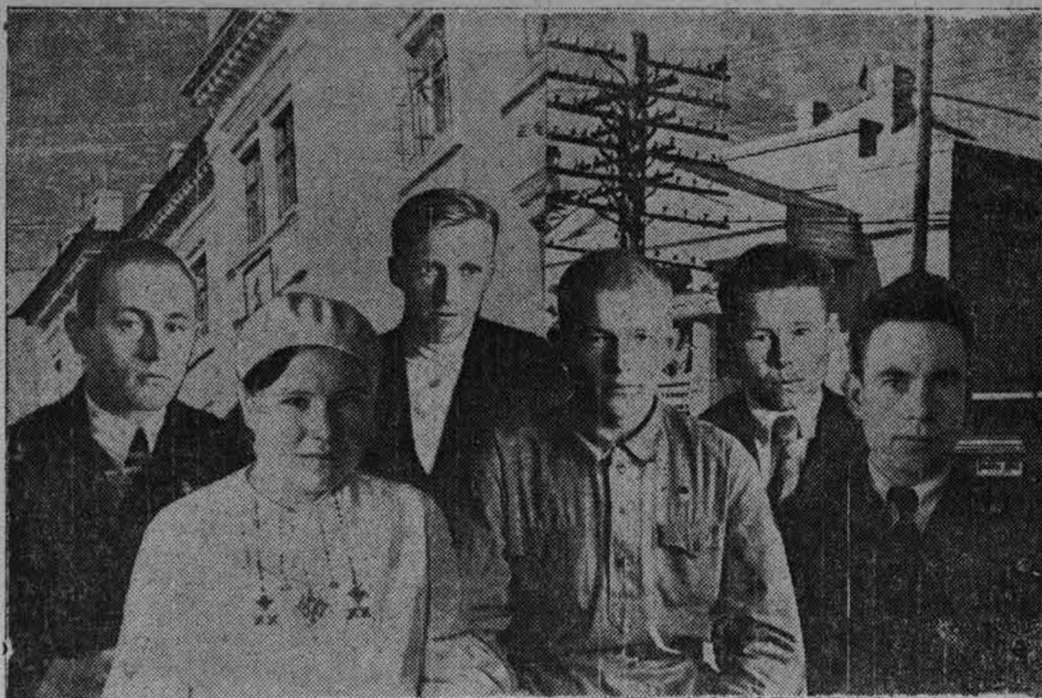
Эрыкым вучалше иза-шольо-шамыч!
Пуэныт улмаш тендам курныжлан.
Ешдам, шкендам да шочшо-влакым
Колтеныт улмашын кулыш панлан.

Тендан илышдажым тошкеныт лавраш,
Лийын огыл кечын шокшым ужаш.
Ола ден яллашке, пасушко, чодраш
Шарлен ойго муро, шортмаш йырым-ваш.

Иза-шольо-шамыч, тендан ача гай
Аралаш илышдажым Совет эл миен.
Пеледше тендан дене илыш тугай,
Могайым Советский айдеме ыштен.

Салам тыланет, Западный Украина!
Западный Белоруссийлан салам!
Салам, кумда утаралтше равнина!
Пашазе, крестьян, интеллигенций,
салам!

Макс Майн.

ВЛКСМ горком тений шуко сай комсомолец-шамычым руководящий комсомольский пашашке выдвигатлен.

Снимкыште: (шола гыч) Е. А. Полежанин—ВЛКСМ горком оргинструкторский отделын инструкторжо; А. Н. Никифрова—профтехшколын директоржо; П. Самсонов—архитектурно проэктный мастерскойын начальникше; И. М. Горохов—стройконторын массовикше; А. И. Соловьев—пеграбфакын директоржо; И. С. Арсентьев—ВЛКСМ горкомын военно-физкультурный отделын заведующийже.

Фото М. Чуршуковын.

Общественный животноводство развиватлаш виян пижыныт

Киров лӱмеш колхозын (Кужеҥер район) членже-шамыч животноводствым развиватлыме нерген партий ден правительствын решенийжым шукташ виян пижыныт. Тиде колхозышто але марте молочно-товарный ферма велэ ыле гын, кызыт адак овце-товарный фермым организоватлышт.

Петров Григорий.

* * *

Общий колхозный собранияеш СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н общественный животноводствым развиватлыме нерген постановленийжым обсуждатлымек, „Ӱжара" колхозышто (Ронго район) ик сӧсна фермым организоватлаш постановленийым луктыч. Районразнарядкыже почёш пошкудо колхоз деч белоанглийский урлык сӧсна шамычым налын. Фермым укомплектоватлаш тӱҥалме.

„Броневик" колхозыштат овце-товарный фермым организоватлыме. Кызыт ферма укомплектоватлалт шукталтеш.

Т. В. Таныгин.

* * *

„Тумер" колхоз (Морко район) пеленсе комсомольский организацийын инициативыже дене колхозышто шорык фермым организоватлыме. Фермылан 9 шорыкым налме. Телылан вольык вӱтам ремонтироватлымаш, вольыклан кормам ямдылымаш виян кая.

Андреев В. А.

Колхозлан активно полшат

У-Тор'ял район кӧргысӧ колхозный комсомольский организаций-шамыч СССР Совнарком ден ВКП(б) ЦК-н „Колхозлаште общественый животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген" постановленийжым илышыш практически пуртымаште активно участвоватлат. Нуно пӱтынь колхозный массым тиде постановленийым шуктымашке мобилизоватленыт.

„Толман ушем" колхозышто колхозник-шамыч коклаште СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н постановленийжым сайын умылтарыме. Тунамак колхозник-шамыч тӱшка погынымашеш кокымшо фермым организоватлаш постановленийым луктыныт. Кызыт „Толман ушем" колхозышто шорык фермым укомплектоватлаш тӱҥалме. Фермылан 15 шорыкым налме. Тений тиде ферма тӱрыс укомплектоватлалтеш.

„Комбинат" колхозыштат кумышо фермым организоватлыме. Ферма организоватлымаште комсомолец А. Егошин йолташ кугун полшен шога. Тудын инициативыже дене овце-товарный фермым тӱрыс укомплектоватлыме.

М. Д.

Местный Советлашке сайлымашлан ямдылалтмаш

Местный Советлашке сайлымашлан ямдылалтмаште тӱжем дене агитатор-шамыч пашам ыштат. Снимкыште: оласе 69 №-ан избирательный округысо примерный агитатор И. Е. Лаптев йолташ. Фото. С. Чуршуковын.

ПОЛОЖЕНИЙЫМ КЕЛГЫН ОГЫТ ИЗУЧАТЛЕ

Местный Советлашке сайлымашлан ямдылалтмаште партийный организацийлан комсомолец-шамыч кугун полшышаш улыт. Сайлымашлан ямдылалтмын кугу значенийжым да сайлыме нерген Положенийым посна колхозласе комсомольский организаций-шамыч начар умылтарат. „Олманур", „Марий Коммун", „Ломбер" „У регеш" колхозлаште (Иван-сола ял совет, Куженгер район) местный Советлашке сайлыме нерген Положенийым изучатлымаш пеш начар кая. Агитатор-шамыч колхозник-шамыч коклаште беседым огыт эртаре. „У нольо" колхозышто агитаторлан комсомолка Кузьмина Мария ышта. Тудо избиратель - шамычын мо тугай тайный голосований ӧодышыштлан вашмутым пуэн кертын огыл. Комсомольский организаций-шамыч агитационно-массовый пашам руалынак саемдышаш улыт. Агитатор-шамычлан занятийыш кайме деч ончыч чот ямдылалтман.

П. П. Поликарпов.

АГИТАТОР ЛАПТЕВ ЙОЛТАШЫН ПАШАЖЕ

Иван Елисеевич Лаптев але самырык комсомолец. Комсомолыш пурымыжо годымак тудо—мланем кеч мо ай общественный пашам пуат гынат, честь дене шукташ тӱналам,—манын мутым пуыш. Тудо шке мутшым паша дене шуктен шога.

Кодшо ийыште Марпединститутысо партийный организаций Лаптев йолташым Йошкар-Ола детский больница пеленсе пашаеншамыч коклаште агитационно-массовый пашам ышташ агитаторлан ойырыш. Лаптев йолташ шке участкыштыже агитационный пашам сайын ыштен шогыш. Садланак тудым институт дирекций 100 тенге окса дене премироватлыш.

Лаптев йолташ теният Йошкар-Оласе 69 №-ан избирательный участкыште агитаторлан ышта. Тудо домохозяйка-шамыч дене беседым эртара.

Лаптев йолташ беседылан чот ямдылалтеш да сайын эртара.

Лаптев йолташ шке участкышкыже кайме деч ончыч тщательно ямдылалтеш, конспектым воза. Местный Советлашке сайлыме нерген Положенийым умылтарашлан Сталин йолташын 8-ше Чрезвычайный Совет с'ездеш ыштыме докладшым, консультационный статья-шамычым умылтара.

20-шо сентябрь гыч Лаптев йолташ 7 занятийым эртарен.

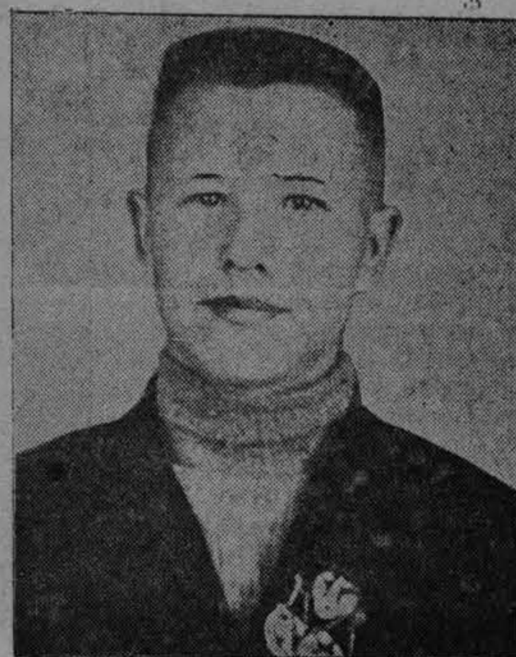
Местный Советлашке сайлыме нерген Положенийым изучатлаш тӱналме деч ончыч СССР Верховный Советын 4-ше Внеочередной Сессийжын материалжым, 17 сентябрьыште Молотов йолташын радио дене выступатлыме речьшым да 3-шо пятилеткан задачышт нерген избиратель-шамычлан умылтарен. Тугак международный да СССР-ын внутренний положенийже нерген, 10—15 минут жап умылтара. Материалым тӱрлӧ газета гыч да радио дене последний известий передача гыч налеш. Международный положений нерген умылтарымыже годым картым использоватла. Тудо Йошкар Армийын Западный Белоруссий ден Западный Украинысе калык-шамычым польский пан-шамыч деч утарымыже нерген умылтарен.

Садланак избиратель-шамыч коклаште Лаптев йолташын авторитетше кугу, тудым пагалат да беседыжым уло кумылын дене колыштат. Теве шонго кугыза К. А. Тетерин Лаптев йолташын первый беседа эртарымекак таум каласыш.

Кок ий жапыште агитационно-массовый пашам сай шындымыже дене, Лаптев йолташ, Марпединститутышто улшо моло агитатор да студент-шамыч коклаште кугу авторитет дене пользоватла. Кызыт тудо ВКП(б) членын кандидатыш пураш ямдылалтеш.

Туге гынат, каласаш кӱлеш, что Марпединститутышто ВЛКСМ комитет Лаптев йолташлан полышым шагал пуа. Тудым шукыж годым газет да тулеч моло кӱлеш материал дене ок обеспечитле.

В. Борисов.

Кумышо строительный участкын эн сай агитаторжо С. Ф. Тарасов йолташ. Фото М. Чуршуковын.

Агитколлектив агитатор-шамычлан начар полша

Виловатовский ял советыште (Еласал район) избиратель-шамыч коклаште агитационно-массовый пашам сай ышташ вий ситышын уло, но первичный комсомольский организаций-шамыч ялысе культурный вийым—туныктышо ден комсомолец-шамычым, агит-массовый пашаште ситыдымын кучылтыт. Садланак местный Советлашке сайлыме нерген Положенийым агитатор-шамыч ик колхозыштат кӱлеш семын умылтарен огыт шого.

Агитатор-шамычлан полшаш, нуным инструктироватлымаш, нунын дене совещанийым эртарымаш агитколлективын тӱҥ пашаже улеш. Туге гынат, агитколлективын руководительже Крылов йолташ тиде пашам начар ышта.

Паратмар избирательный участкын агитаторжо-шамыч учитель Давыдов ден Ванюков йолташмыт але мартен участкышкышт миен огытыл.

Тыгай положенийым ончыкыжым чыташ ок лий. ВЛКСМ райкомлан агитатор-шамычлан конкретный полышым пуэн, агитационно-массовый пашам решительно саемдыман.

В.

МЕСТНЫЙ СОВЕТЛАШКЕ САЙЛЫМАШ ДА ВОИНСТВУЮЩИЙ БЕЗБОЖНИК-ШАМЫЧ СОЮЗЫН ЗАДАЧЫШТ

Тений, 24 декабрьыште Советский калык шемер депутат-шамычын местный Советлашкыже сайлаш тӱҥалеш. Воинствующий безбожник-шамыч Союзын чыла организацийже-шамыч тиде кугу политический важностян кампанийыште активно участвоватлышаш улыт.

Кодшо сайлымаш годым пораженийым чытыме гыч, массышке религийын влияанийжым шараш попытыштын провалышт гыч да шемер-шамычын коммунистический партийлан мотокоч преданный улмышт гыч церковник, сектант, мулла, карт да религийын моло проповедник-шамычшкланышт выводым ыштеныт. Нуно ынде вес метод дене действоватлаш—калыкын доверийышкыже пураш, тудын классовый бдительностьшым нӱшкемдаш тӧчат.

Тыжечын антирелигиозный пропагандын эн тӱҥ задачыже, особенно местный Советлашке сайлымашлан ямдылалтмаш да тудым эртарымаш периодышто,—религийын коммунизм дек враждебный да несовместимый улмыжым массылан умылтараш. Поповщинан чыла попыткыштым жапыштыже тӱжвак луктын разоблачитлыман.

Палемдаш кӱлеш: воинствующий безбожник-шамычын Марийский АССР-ысе Союзшо, СВБ-н республиканский советше гыч тӱҥалын, ячейка-шамыч марте, шемер депутат-шамычын местный Советлашке сайлымашлан ямдылалтмаш шотышто пашам але ситыдымын ыштат, а посна районный Совет-шамыч але мартенат сайлымашлан ямдылалташ тӱҥалын огытыл.

Шукерте огыл ВКП(б) райком-шамычын агитаций ден пропаганда отдел вуйлатышышт дене ВКП(б) Маробком совещанийым эртарыш. Тыште антирелигиозный пропагандын состоянийже нерген вопрос обсуждатлалте. СВБ республиканский Советын лектор-жо-шамыч вий дене шемер-шамыч коклаште август ден сентябрьыште чыла тӱрлӧ антирелигиозный тема дене 30 лекцийым лудмо, тудым 9.244 еҥ колыштын.

Пектубай районышто тений сентябрь тылзыште избирательный участкылаште агитколлектив-шамычын руководительышт, первичный комсомольский организаций-шамычын секретарьышт да СВБ ячейка-шамычын секретарьышт дене инструктивный совещанийым эртарыме. Агитатор-шамычын ВКП(б) райком пелене курсышто антирелигиозный пропагандым организоватлыме нерген беседым эртарыме, тушто 77 агитатор лийын. Ойырымо 8 лектор антирелигиозный вопрос дене 10 колхозышто лекцийым лудын.

Сотнур районыштат первичный партийный организаций-шамычын секретарьышт да коммунист-одиночка-шамыч дене, избач да СВБ ячейка-шамычын секретарьышт дене инструктивный совещанийым эртарыме. ВКП(б) райком пелен агитатор-шамычым ямдылыме курсышто лекцийым лудмо, лекций дене 56 еҥым охватитлыме.

Йошкар-Олаште СВБ-н горсоветше оласе учитель-шамыч дене совещанийым эртарыме дене гына ограничитлалтын.

Массым коммунистически воспитатлышаш нерген ВКП(б) XVIII с'ездын решенийже шемер-шамыч коклаште антирелигиозный пропагандым кӱлеш кукшытыш нӧлталаш требоватла. Администрироватлаш огыл, а повседневный пропагандистский паша дене контрреволюционный поповщинын действийжым да происк-кыжым разоблачитлен, верующий-шамычын религий деч сознательно кораҥмашышт ым добиватлен, массым коммунистически духеш воспитатлымаш пашам упорно ыштыман.

Но чыла вере тидым огыт шукто. Теве, Параньга районышто антирелигиозный пропаганда случай гыч случайыш велэ эртаралтеш. Мари-Турек, Морко да моло районлаштат положений тыгаяк.

Марийский АССР Наркомпрос ден ВЛКСМ Маробком, РСФСР Наркомпрос пеленсе антирелигиозный курс гоч антирелигиозный кадр-шамычым ямдылыме нерген ВКП(б) Маробкомын 1939 ий 5 январьысе постановленийжым шуктен огытыл.

СВБ-н райсоветше-шамычлан очередной пленум заседанийлаште, тушко безбожник-шамычым ужыктен, конкретный мероприятий-шамычым наметитлаш да обсудитлаш кӱлеш, тыге СВБ организаций - шамыч местный Советлашке сайлымаште кугу полышым пуэн кертыт.

Избирательный участкылашке да тиде участкысе посна пунктлашке СВБ ячейка-шамычым да посна агитатор-шамычым кызытак прикрепитлыман, нине участкылаште антирелигиозный пашам виян ыштен шогыман.

Г. Г. Казанцев,

СВБ-н Марийский АССР-ысе республиканский Советын отв. секретарьже.

75

Йошкар Армий часть-шамычын Эстонийыш каймышт

18 октябрьыште эрдене вашполшымаш нерген эстоно-советский пактлан келшышын Йошкар Армийын частьше-шамыч Эстонийыш толыныт. Нарвский шоссеште Йошкар Армийын частьше-шамычым Эстония могыр гыч эстонский армий командованийын представительышт да Эстонийыште СССР полпред Никитин йолташ вашлийыныт. 8 шагат эрдене Советский пограничный отрядын начальникше капитан Смирновын советский могырым капка деке лишемекыже капка почылтеш. Капитан Смирнов да Эстонский армийын представительже майор Крыгма салам мут дене обмениватлалтыт. Эстонский национальный гимн ден „Интернационалым“ шоктымек капка гыч Йошкар Армийын первый эшелонжо эртен каен.

Тыгак Рижский шоссеште Йошкар Армийын частьше-шамыч Эстония территорийыш 8 шагатланак каен шуыныт. Йошкар Армийын частьше-шамыч образцовый порядок дене эртеныт.

20 октябрьыште Йошкар Армийын частьше-шамыч наметитлыме график дене точно эртеныт. 21 октябрьыште Йошкар Армийын частьше-шамычым Хийумаа островыш (Даго) нангайме. Вируп гавань гыч Йошкар Армийын частьше-шамычым Сааремаа островыш (Эзель) машина дене шупшыктымаш успешно эрта.

Колхозный кадр-шамычым ямдылыме республиканский курсышто шуко комсомолец-шамыч тунемыт. Снимкыште: (шола гыч) И. С. Сапожников—Мичурин лӱмеш колхоз гыч, Звенигово район; И. С. Антропов—Ленин лӱмеш колхоз гыч, Шернур район; З. Эльтеров—„Муравей“ колхоз гыч, Кужеҥер район.
Фото А. Овечкинын.

ИНОСТРАННЫЙ ТЕЛЕГРАММА-ШАМЫЧ

Германский армий верховный командованийын сводкыжо

Берлин, Германский армийын верховный командованийже увертара: Мозель ден Саарбрюкен кокласе пограничный районышто фронтын посна участкылаштыже артиллерийский да разведывательный деятельность виян каен шога. Теҥгече неприятель тыгак Саарбрюкен деч западыштырак йӧршеш границышке шумешкак Вардтский чодрам коден каен. Западный фронтын моло участкылаштыже артиллерий дене местный изи лӱйкалымаш деч моло нимат лийын огыл.

Английыште война ваштареш движений

Лондон, „Дейли уоркер“ увертара: Южный Уэльсысе горняк-шамычын 12 тӱжем пашазым ушышо федерацийысе 6 район-шамыч исполкомын расширенный заседанийыштыже война нерген вопрос ончалтын. Заседанийыште чыла выступатлыше-шамыч, Европышто война исключительно империалистический целым преследоватла да тудлан чыла воеватлыше эл-шамыч иктаяк ответственностьым нумалыт, манын ойленыт. Федерацийын исполкомжо война нерген да война дек федерацийын отношенийже нерген вопросым обсуждатлашлан специальный конференцийым созыватлыже, манын требоватлаш предложенийым совет единодушно одобритлен.

Военный действий нерген Французский увертарымаш

Париж. Гавас агентство тыгай коммюникем увертара: „21 октябрьысе эр. Йӱд спокойно эртен. Патруль-шамычын активностьыштым да артиллерий дене кугу огыл ваш лӱйкалымашым ужаш лиеш“.

Чернышевскийын юбилейже вашеш

Великий русский публицист, ученный да революционер Н. Г. Чернышевскийын колмыжлан тений 29 октябрьыште 50 ий темеш.

Йошкар-Оласе шемер-шамыч великий революционерын юбилейжылан чот ямдылалтыт. Оласе библиотеклаште улшо Чернышевскийын произведенийже-шамычлан интерес кажне кечын кушкеш. Утларакшым тудын царский крепостьышто шинчымыж годым возымо „Что делать?“ произведенийлан йодмаш кугу.

Центральный библиотекыште справочный отдел Чернышевскийын литературный трудшым ончыктышо бюллетеньым ямдыла. Лудмо залыште да абонементыште тудын илышыжым да деятельностьшым ончыктышо выставка организоватлалтеш. Библиотекын пашаенже-шамыч „Труженица“ промартель пеленсе цеху библиотекым строитлыше пашазе шамыч коклаште Чернышевский нерген беседым эртарат да тудын произведенийжым йӱкын лудмашым организоватлат.

Марий писатель-шамыч Союзын оргкомитетше ВЛКСМ Обком да Горком ден пырля 29 октябрьыште Чернышевскийым шарныме общегородской вечерым эртараш ямдылалтеш. Вечерыште Чернышевский нерген доклад да тудын книга-шамыч гычше отрывкым лудмаш лиеш. Вечер эртарымашке пединститутын, музыкально - театральный училищын студентше-шамыч да марий писатель, поэт-шамыч шупшылалтыт.

Н. И. Очетов.

УСТА ЖИВОТНОВОД

Сталинский эпохышто кажне еҥ шке йӧратымыже да шонымыжо дене специальностьым ойырен налеш, тудо тужак кушкеш да пеҥгыдемеш. Шке квалификацийжым, политический шинчымашыжым эше утларак нӧлтен шога. Тӱняште эн шерге айдеме манын Сталин йолташ шке речьыштыже ончыктен.

Сталин йолташ кажне еҥ деке чутко относитлаш, тудым аклаш да кушташ туныкта. Пашаеҥ могай пашаште социалистический эллан пайдам утларак пуэн кертеш тудлан тугай паша пуалтеш гын веле пайдаже шукырак лиеш.

Теве „Комбинат“ колхозын членже (У-Тор'ял район) комсомолец Алексей Давидович Егошин йолташым колхозинк-шамыч, колхозым организоватлымын первый ийже гычак колхозный имне-шамычым ончаш шогалтеныт. Егошин йолташ колхозник-шамычын, ӱшанен пумо. Тиде почетный пашашке серьезно относитлен. Егошин йолташ колхозник-шамычын ӱшанымыштым практический паша дене сулмашым почетлан шотлен. Имне-шамычым сай ончашлан чыла йӧным применятлен. Тыге тудо 1936 ий мартен конюхлан ыштен.

1933 ийыште „Комбинат“ колхозысо колхозник-шамыч коневодческий товарный фермым организоватлаш решитлыныт. Тиде решенийым колхозник-шамыч кугу куанымаш дене илышыш практически пурташ пижыныт. Эн ондак фермыш 11 вуй имне дене укомплектоватлыме. Фермым организоватлымеке фермыште пашам образцово шындаш задача шоген. Первый жапыште тиде задачым вигак шукташ лийын огыл. Тунам але имне-шамычлан вӱтат уке ыле.

1932 ийыште Егошин йолташ Ленинско-Сталинский комсомолышко пура. Колхозник-шамыч коклаште тудын авторитетше эше кӱшкӧ кӱза. Фермыште пашам саемдашлан Алексей Давидовичым конетоварный фермын заведующийжылан шогалтат. Тиде— имне ончымо дечат ответственный паша. Сай имне-шамычым ончен куштымашын оборонный значенийым улмыжым Егошин раш умылен.

Тудо фермыште пашам палынак саемден. Имне-шамычлан у вӱтам, тушто стойла-шамычым зоотехнический правилын требованийже почеш ыштыктен. Имне вӱта кӧргыштӧ внутренний распорядкым ыштыме, прогулкылан верым ойрымо да печыме. Тиде чылажат Егошин йолташын инициативыже дене, тудын активный участийже дене шукталтын.

Кызыт Алеша фермын заведующийжылан пашам ышта, тиддеч посна 8 имньым онча. Ферма организоватлыме годым 11 имне веле ыле гын, кызыт фермыште 44 имне шотлалтеш. Тений фермылан чистопородный рысакым налме. Тидым Егошин йолташлан ончаш пуэныт.

Фермыште имне-шамычым прогулкыш луктыт, кочкаш пумо деч ончыч эрыктат. Кеҥеж жапыште мушкыныт.

Имне вӱташте пашам пытарымек Егошин йолташ кӱчык жаплан беседым эртара, ваш-ваш имньым сай упитанностяным ыштыме нерген кутырат. Конюх-шамыч Егошин йолташын мутшым, ой пумыжым колыштыт, тудын примержым пашаште кучылтыт.

Тиде паша дене пырля Алеша случной пунктын заведующийжылан пашам ышта. Случной план кажне ийын темалтеш.

Егошин йолташым пашам сайын ыштен толмыжлан 1938 ийыште республиканский животновод стахановец-шамычын совещанийышкат колтымо ыле. Тушто тудым премироватлыныт.

Егошин йолташ СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н „Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген“ постановленийым сайын проработатлен, пашам эше кугу куанымаш дене ышташ тӱҥалын. Тиде постановленийым колхозник-шамычлан кумдан умылтарен толеш. Кызыт колхозышто 3 ферма уло. Ынде Егошин йолташ имне ончымо пашаште кандашымше ий ышта. Тиде кӱчык огыл жапыште уходын техникыжым пеш сайын тунемын шуын, шке практический пашаж дене комсомол лӱмым честь дене оправдатла.

Колхозный производствышто пашам активно ыштен толмо дене пырля тудо колхозник-шамыч коклаште агитационно-массовый пашамат ыштен шога.

Тудым кызыт шке колхозышкыжо агитаторлан ойырен улыт. Тиде кугу политический значенийан пашам —местный Советлашке сайлымаш нерген умылтарымашым начар огыл организоватлен.

Колхозник-шамыч чыла пашаштат сай пример-шамычым ончыктымыжлан Алексей Давыдовичым кугун пагалат.

Мих. Толстухин.

Отв. редактор — К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—945. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.